

Konstitutionsutskottets betänkande

1981/82:16

om ändring i regeringsformen (prop. 1981/82:52)

Propositionen

I propositionen föreslås en ändring i regeringsformens bestämmelser om riksdagens möjligheter att fatta beslut på ockuperat område. Ändringen innebär att en ockupationsmakt inte skall kunna utnyttja systemet med ersättare för riksdagsledamöter för att samla det antal ledamöter som krävs för att riksdagen skall få fatta beslut på ockuperat område.

Beträffande lagförslaget och den närmare motiveringen hänvisas till propositionen.

Motionerna

Med anledning av propositionen har väckts motion 1981/82:97 av Lars Werner m. fl. (vpk), i vilken yrkas att riksdagen med godkännande av förslaget i proposition 1981/82:52 till lag om ändring i regeringsformen hos regeringen hemställer om förnyad prövning av frågan om beslutanderätt över huvud taget skall tillkomma riksdagen på ockuperat område.

I sammanhanget behandlas även motionerna 1980/81:1122 av Daniel Tarschys (fp) och 1980/81:1473 av Gunnar Biörck i Värmdö (m). I motion 1122 yrkas att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till ändring av grundlagen i syfte att undanröja den risk som påtalas i motionen. I motion 1473 yrkas att riksdagen hos regeringen anholder om utredning och, vid behov, förslag till lagstiftning som inte kan utnyttjas av ev. ockupationsmakt till undergrävande av det svenska statsskicket. Båda motionerna tar sikte på de problem om statsskicket i krig och krigsfara som behandlas i propositionen. Angående det närmare innehållet i motionerna hänvisas till de tryckta texterna.

Utskottet

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot propositionens förslag.

Enligt vad utskottet kunnat finna tillgodoser propositionen i princip de krav som framförts i de under allmänna motionstiden väckta motionerna 1980/81:1122 och 1980/81:1473.

I propositionen framhåller föredragande statsrådet bl. a. att det kan synas ligga nära till hands att man borde återgå till grundlagberedningens förslag,

dvs. att förbjuda riksdagen att över huvud taget fatta beslut på ockuperat område. Denna fråga bör emellertid övervägas ingående, vilket enligt föredraganden också kommer att göras i lämpligt sammanhang. Utskottet finner att genom detta uttalande även yrkandet i motion 1981/82:97 är till fullo tillgodosett.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:52 som vilande antar det i propositionen framlagda förslaget till ändring i regeringsformen,
2. att riksdagen förklarar motion 1980/81:1122 besvarad med vad utskottet anför,
3. att riksdagen förklarar motion 1980/81:1473 besvarad med vad utskottet anför,
4. att riksdagen förklarar motion 1981/82:97 besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 1 december 1981

På konstitutionsutskottets vägnar

BERTIL FISKESJÖ

Närvarande: Bertil Fiskesjö (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Torkel Lindahl (fp), Olle Svensson (s), Yngve Nyquist (s), Sven-Erik Nordin (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s), Britta Hammarbacken (c), Sture Thun (s), Jan Prytz (m), Mona S:t Cyr (m), Gertrud Hedberg (fp) och Lars-Erik Lövdén (s).